

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Felsővadász

Lakhatási diagnózis és beavatkozási ter

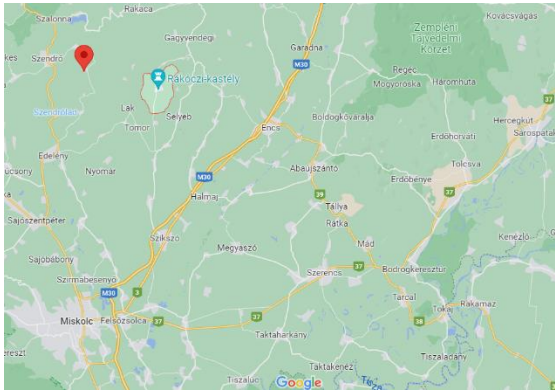

Felsővadász

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szikszoói járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 18,64 km² Lakónépeség: 834 Jogállás: község Járás: Szikszoói Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Felsővadász	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szikszói	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	519	
Lakosságszám (2022)	550	580
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	31%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	115%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	12%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	78%	
Lakásszám (2011)	177	
Üres lakások száma (2011)	20	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	309	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	90	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	309	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	113	
Lakások száma (2019)	177	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	152	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	71	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	155	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	108	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	34	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,2	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	295801 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	85%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1653494,5 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	6	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	5	

Az interjúk a település polgármesterével, védőnőjével, valamint az illetékes gyermekjólét szakemberrel készült.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Térségi pozíció

Felsővadász település Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén, a Cserehát dombvidék magjában elhelyezkedő kisközség, Szikszótól 26 km-re északra.

A település közigazgatási belterülete 70 ha, külterülete 1794 ha.

Közúton Kupa 5 km-re és Gadna 3 km-re található. Területe határos nyugatról Lak, Szakácsi, Irota, illetve keletről Nyésta, Selyeb településekkel is, melyek a szomszédos völgyekben találhatóak.

Közlekedés:

Mivel vasútállomása nincs rendszeres autóbusz-közlekedés van Encsre, Szikszóra, illetve Miskolcra, valamint Edelénybe. A település a Homrogi közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

A tömegközlekedést gyakori buszjárat jellemzi. Miskolcra oda-vissza 7-7 járat szolgálja ki a településen élőket. Valamint két körjárat egészíti ki ezeket a járatokat. (Selyeb-Abaújszolnok, Felsővadász)

Az iskolába járó korosztályt az encsi iskolás járat is segíti.

A hivatalos ügyek intézése a Felsővadászi Kirendeltségen történik.

Társadalmi szerkezet

Az **550 fős lélekszámú település** népességszáma az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent, de a fogyás üteme napjainkra jelentősen csökken. A település lakosságának elöregedése mérsékelt ütemű. Az iskolai végzettségek megoszlása itt is a megyei, falusi átlagot mutatja.

A polgármester meglátása szerint a lakosság 50%-a roma származású.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	532	
2013	529	99,4%
2014	520	98,3%
2015	534	102,7%
2016	547	102,4%
2017	580	106,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakosságszám (2021)	519
Lakosságszám (2022)	550
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	98%
15 év alattiak aránya (2021)	31%
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	115%
60 éves és idősebbek aránya (2021)	12%
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	78%

A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb munkaadónak. Ez a jelenség Felsővadász esetében is megfigyelhető.

Jelenlegi regisztrált álláskeresők száma 150 fő.

A 35 km-re lévő Miskolcon lenne lehetőség munkaszerzésre, azonban a nagy távolság miatt az utazáshoz kapcsolódó kiadásokat (bérlet) a munkáltatók nem vállalják, ami kb. 25.000.-Ft- ot jelent havi szinten.

A lakosság nagyrészeének a megélhetést a közhasznú foglalkoztatás biztosítja.

Jelenleg 35 fő dolgozik közfoglalkoztatottként.

Az Önkormányzat a Járási Munkaügyi Központtal együttműködve évente egyszer képzést szervez a közfoglalkoztatásban résztvevőknek.

A közfoglalkoztatás keretein belül brikettálással foglalkoznak. A településvezetése szívesen kiterjesztené üzemi szintre is ezt a tevékenységet.

A 90'-es években megszűnt az állami gazdaság a településen. Ami sok munkalehetőséget adott az ott élőknek, illetve a szomszédos település lakóinak.

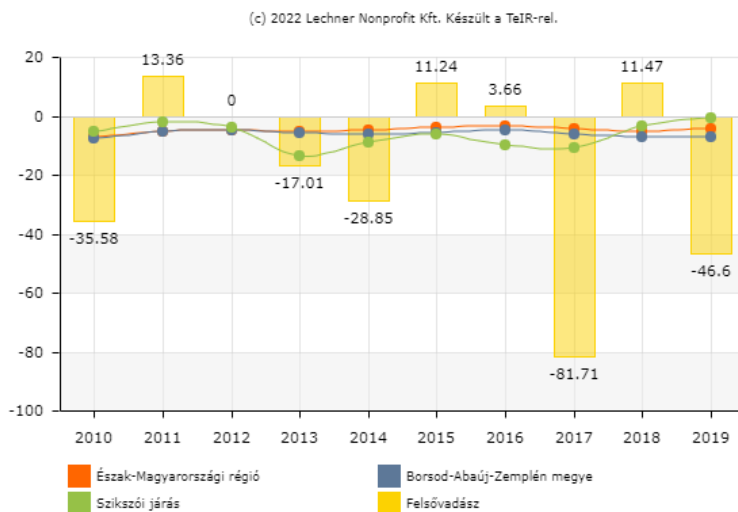
További munkahelyek a térségben:

Kb. 15 főt érint, aki nem közfoglalkoztatottként helyezkedett el.

Az alábbi pozíciókban helyezkedtek el az itt élők:

- Bosch (Miskolc): operátor
- Nestlé (Miskolc): csomagoló
- Magyar Közút: segédmunka

Településről történő elvándorlás

Azok a családok, akik elköltöznek a településről Miskolcot célozzák meg, Miskolcon belül is Lyukóbányát. Általában ezekben az esetekben családtagokhoz költöznek, de rövid időn belül visszaköltöznek a településre.

Szolgáltatások:

Felsővadászon Háziorvosi és Védőnői Szolgálat működik 6 településre kiterjedően.

A településtől 26 km-re lévő Szikszeren van fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés.

Szociális és gyermekétkeztetést biztosít a település. Több éve nyári gyermekétkeztetést valósítanak meg támogatásokból.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

Szociális alapszolgáltatások:

- házi segítségnyújtás (Társulás formájában),
- gyermekjóléti szolgálat, családsegítés (Társulás formájában)

50 fő befogatóképességű óvoda és egy általános iskola működik a településen. (napközis ellátás nélkül).

Az óvoda jelenleg 48 fős létszámmal működik.

(Személyzet:3 óvónő, 2 dajka, 1 fő kiegészítő)

Általános Iskola 1.-8.osztályig : 180 fő jár a felsővadász közintézménybe. 100%-ban roma összetételű.

A bölcsőde előreláthatólag szeptemberben nyitja meg a kapuit. (TOP)

Önkormányzati fejlesztések:

ÉMOP-3.1.3-11-2012-0198 Közlekedés- és közösségfejlesztés Felsővadász községben

A projekt elszámolható összköltsége: 87.572.487,-Ft

A támogatás összege: 83.193.825,-Ft

Támogatási intenzitás: 94,999943 % Saját forrás: 4.378.662,-Ft

Járda felújítás: Kossuth út: 651,06 m, Dózsa Gy. út: 273,64 m, Ady E. út: 138,93 m

Vízvezető árok felújítás: Ady E. út 197 m

Új út építés: Ady E. út 228,75 m

Közösségi Ház épületének átalakítása, felújítása, korszerűsítése

A fejlesztés műszaki tartalma:

- homlokzati külső nyílászárók cseréje
- hőszigetelő vakolatrendszer készítése teljes homlokzaton
- tetőhéjzat cseréje
- eresz- és lefolyócsatorna cseréje
- padlásfödém hőszigetelése
- fűtésrendszer korszerűsítése
- az épület akadálymentesítése

ÉMOP-3.2.1/A-09-2010-0026 Felsővadász község szennyvízcsatornázása és tisztítása

A belterület mentesítése a tisztítatlan szennyvizek és települési folyékony hulladékok által okozott károk környezetszennyező, egészségkárosító hatásainak csökkentése, megszüntetése, illetve az országon belüli közműellátottsági különbségek kiegyenlítésének elősegítése.

A beruházás összköltsége: 147.970.000,-Ft A támogatás összege: 140.000.000,-Ft

Támogatási intenzitás: 94,613773 % Saját forrás: 7.970.000,-Ft

Interjú-Polgármester

Magyar Faluprogram keretein belül: tornaterem felújítás

TOP+: Orvosi rendelő felújítása

TOP: Bölcsőde építés, 2x7 fős csoport részére

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A település infrastruktúrája: Villany, telefon, csatorna- és ivóvízhálózat a település teljes területén kiépített.

Lakások száma 2019-es KSH adatok alapján 177. Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 152, Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 155, Közcsatornába bekötött lakások száma 71. Gázszolgáltatás nincs a településen

A település önkormányzata gáztartály segítségével látja el a saját tulajdonban lévő ingatlanok fűtését. Az egyszeri feltöltés összege: 1,2 millió Ft.

A szennyvíz hálózat kiépítése egy utca kivételével (Hunyadi) megtörtént.

A vízóra (Szolgáltató: Borsodvíz) akna kialakítása minden ingatlannál kialakításra került, még az előző település vezetés idejében.

A településen 20-30 közkút üzemel.

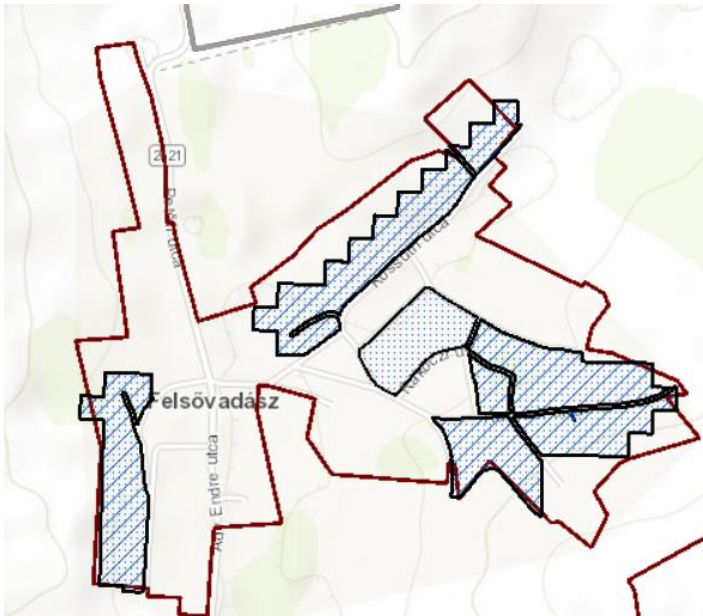
A kártyás villanyóra használat jellemző a településen.

A hulladékgazdálkodás többnyire megoldott a településen. (BMH)

Szegregátumok

A településen 3 szegregátum található a Lechner Tudásközpont térképe alapján: az Ady Endre utca külső K-i felén, a Kossuth utca É-i felén, valamint az Arany János utca, Kisköz utca által határolt szakaszon. Lakások száma a szegregátumban 90.

A Dózsa György utca - Arany János utca - Rákóczi utca által közrefogott terület szegregációval veszélyeztetett területként jelölt.

Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 2011-es KSH adat alapján 309. Lakások száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 113.

Lakásállomány

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 1 653 494 Ft. Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 6 volt.

Felsővadász -	2015 -	2016 -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -
Lakásállomány (db)	177	177	177	177	177	177	177
Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	26,6	38,4	40,1	40,1	40,1	39,6	
Közüzemii ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	91,5	91,5	87,6	87	85,9	84,2	
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	57,6	57,6	57,6	57,6	57,6	57,6	57,6
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: teir.hu

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

EFOP 1.6.2.,2.4.1.: érdeklődést mutattak a projekt iránt, de végül nem éltek a lehetőséggel.

Az előző vezetés idejében történt ez.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Negatív tapasztalatokkal nem rendelkezik a település vezetése.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az önkormányzat együttműködő, támogatja a településen belüli mobilizációt.

Szociális bérlakásra nyitott az itt élő közösség, a lakbér kifizetésére maximum 10.000Ft-ot tudna egy-egy háztartás vállalni a polgármester meglátása szerint.

A közfoglalkoztatás keretein belül brikettálással foglalkoznak. A településvezetése szívesen kiterjesztené üzemi szintre is ezt a tevékenységet a FETE programmal karöltve.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegny munkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatás-jövedelem

A 2018-ban készült Helyi Esélyegyenlőségi Program alapján a 15-64 év közötti lakónépesség, valamint a nyilvántartott álláskeresők száma között a férfiak aránya minden esetben magasabb.

A településen jelenleg 150főre tehető a regisztrált álláskeresők száma.

Jelenleg 70 család az, aki nem rendelkezik semmilyen munkából származó jövedelemmel.

Szociális ellátórendszer

Három féle segélyezési forma működik a településen:

Lakhatási támogatás: 5000Ft/hó

Rendkívüli támogatás: max.20.000Ft, évente kb. 200 alkalommal igénylik a település lakói.

Felhasználás: kórházi kezelés, villanyszámla rendezés.

Temetkezési segély:50.000Ft

A védőnő tapasztalata az, hogy a településen, illetve a szomszédos falvakban élő édesanyák várják, hogy a felsővadászi bölcsőde megnyissa kapuit. Sokan szeretnének már munkába állni, ha még csak a közfoglalkoztatás keretein belül is.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

Felsővadászon 40 család érintett az alapellátásban. (Havonta háromszori családlátogatás alkalmával)

A család az alapellátásba vagy önként vagy a jelzőrendszer jelzésének köszönhetően kerül be.

Ennek legjellemzőbb oka a magas iskolai igazolatlan órák száma.

Az iskolától a második leggyakrabban jelzés oka a magatartási zavarokkal küzdő gyermekek viselkedése.

Gyakori a rendezetlen jogállás, hogy kié a szülői felügyeleti jog a gyermekek esetében.

A mozaik családok kialakulása is jellemző a járásra:

Az új kapcsolatot kezdő szülők korábbi kapcsolatukból született gyermekeiket a nagyszülőkre hagyják, vagy viszik magukkal és az új kapcsolatukban is ismét gyermeket vállalnak.

További probléma a településen a nem tudatos családtervezés és az alacsony iskolai végzettség.

A járásban jellemző a fejtetvesség előfordulása, kötelező oltás elmaradása, higiénés problémák(fürdetés illetve tiszta ruha hiánya).

A legsúlyosabb lakhatási helyzetben lévő családok helyzete a településen:

Az ingatlanban nincs áram-és víz szolgáltatás. A mennyezeti rész nincs leszigetelve, látszanak a cseréptartó gerendák, döngölt padló és repedezett falak jellemzik ezeket az ingatlanokat.

Körülbelül 20 család él ebben a helyzetben Felsővadászon.

Az Ady Endre utcában a szociális problémák halmozódnak.

25 gyermek, ez összesen 14 családot jelent, akiknél védelembé vételt rendeltek el.

Ezen családok esetében 5-6 gyermek él a háztartásban. A védelemben vételi eljárás elhanyagolás, illetve kis alapterületű szobák miatt indult meg. A túlzásfoltosság miatt a gyermekek olyat látnak, amit még nem szabadna az ő korukban. A megélt helyzeteket sok esetben az óvodában játszásként ki, pl a szülők szexuális aktusát.

A településen dolgozó szociális szakember egyfajta rétegződést figyelt meg a településen a roma lakosokat tekintve:

A Hunyadi, valamint a Kossuth utcában élők anyagi és lakhatási helyzete a legjobb.

A Hunyadi utcában élők kiegyensúlyozott életet élnek. Az itt élők régi parasztházakban, valamint a Kádár-kocka típusú ingatlanokban élnek.

A Kossuth utcában élők családok már zömével 16-17 éves korú gyermeket nevelnek. Valamint a fiatalkori várandóság is megjelenik: 15-16 éves kortól.

Az itt lévő ingatlanok zömével régi típusú parasztházak.

Az Ady Endre utcában élők a nagycsaládosok, több kiskorút nevelnek. Az itt lévő ingatlanok a tipikus szocipolos házak. Az itt élő emberek egymás szomszédságát is meglopják. Lakókörnyezetük szemetes.

A szülők többnyire közfoglalkoztatásban dolgoznak, a férfiak esetlegesen az építőiparban helyezkednek el. A családtervezés nem tudatos.

A Kossuth- és az Ady E. utcában a kábítószerek is jelen vannak.

A fejezet következtetései

Családtípus: 140 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	70 - Tartós betegséggel küzdők. - Szociális segélyből élők
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	50 hhh, hh-s helyzetűek Közfoglalkoztatásból élő családok, illetve napi bejelentéssel foglalkoztatottak
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek.	20

Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakossűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A településen az a jellemző, hogy inkább belülről szépítgetik az itt élők házaikat.

Az építőanyag felhasználás vegyes: vályog kombinálva szilikáttal és téglával.

A nyílászárók elavultak, többségük fa.

A településre jellemző, hogy az üresen álló ingatlanokat „elhordják.” Főként a fűtési szezonban. (Megélhetési lopás)

Lakások száma (2019)	177
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	152
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	71
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	155
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0
WC nélküli lakások száma (2011)	108
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	34

Rendezetlen tulajdonviszonyok

Jellemző a „zsebszerződés” a lakásvásárlások során.

Jelenleg 4-5 millió Ft egy kádárkocka típusú ingatlan.

Szívességi lakáshasználat

Jellemző a szívességi lakáshasználat a településen, valamint az önkényes lakásfoglalás.

Albérlet, mint lakhatási forma: külföldön élő családtag ingatlanában élnek a hozzátartozók.

Lakások túlzásfolttsága

Lakosság száma a szegregátumban (2011)	309
Lakásszám a szegregátumban (2011)	90
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	309
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	113

Az eladó ingatlanok száma:

Felsővadász, Hunyadi utca 31. Irányár: 600.000Ft

Felsővadász, Petőfi u.4.-vízbevezetés nélküli ingatlan

Felsővadász, Petőfi u. 10.

Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok:

Felsővadász, Dózsa Gy. u. 4.

Felsővadász, Rákóczi u. 7.

Az önkormányzat 4 hektárnyi elhanyagolt földterülettel rendelkezik. (legelő)

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 155 db	Lakások száma
életveszélyes házak	5
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	75
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	70

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Encs, Szikszó, Miskolc, Edelény.

Közösségi közlekedéssel megközelítésük jónak mondható.

A település társadalmi összetétele gettósodó **település** típusba tartozik.

A településen 3 szegregátum található a Lechner Tudásközpont térképe alapján: az Ady Endre utca külső K-i felén, a Kossuth utca É-i felén, valamint az Arany János utca, Kisköz utca által határolt szakaszon. Lakások száma a szegregátumban 90.

A Dózsa György utca - Arany János utca - Rákóczi utca által közrefogott terület szegregációval veszélyeztetett területnek van jelölve.

Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 2011-es KSH adat alapján 309. Lakások száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 113.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A településvezetése együttműködő, a programban a település fejlődésének lehetőségét látja.

Saját tulajdonban lévő ingatlanait, kész eladni a bérlakásprogram kapcsán.

Villany, telefon, csatorna- és ivóvízhálózat a település teljes területén kiépített. Lakások száma 2019-es KSH adatok alapján 177. Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 152, Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 155, Közcsatornába bekötött lakások száma 71. Gázszolgáltatás nincs a településen.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a **családok saját tulajdonában** vannak.

A szegregátumban azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

A túlszűfolt lakóházak:

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívességi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

A településen nincs jelen az uzsora.

Lakóépületek fizikai állapota: a polgármester megítélése alapján átlagosnak mondható a településen lévő ingatlanok állapota.

Az eladó ingatlanok száma:

Felsővadász, Hunyadi utca 31. Irányár: 600.000Ft

Felsővadász, Petőfi u.4.-vízbevezetés nélküli ingatlan

Felsővadász, Petőfi u. 10.

Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok:

Felsővadász, Dózsa Gy. u. 4.

Felsővadász, Rákóczi u. 7.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	2			2	5
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	14			14	5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					75
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			20	20	70
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	2		20	36	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	70	50	20		140 család 155 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Háztartásgazdálkodást,** pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése:** potenciális munkalehetőségek, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása, gondolva a kisgyermekes édesanyákra.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizető villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek.. A Kisköz utcában két olyan család él jelenleg, akiket a településen belül egy jobb állapotú ingatlanba kellene mobilizálni lakhatási körülményeik miatt. Mindkét család 3-3 gyermeket nevel.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok,

akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnal rendelkeznek. Kb. 15 főt érint a településen, aki nem közfoglalkoztatottként helyezkedett el. *Azok a családok, akik szeretnék kitörni és nyugodtabb környezetben élni, az Ady Endre utcáról lentebb költöznek a település központjába.*

- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy **családok mobilizálása a településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. A célcsoportot tekintve nincsenek információk, hány család lenne erre a lehetőségre nyitott.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	jónak mondható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	többnyire mikroállalkozások
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	az önkormányzat is rendelkezik saját ingatlannal amit eladna a program számára
közműinfrastruktúra	gázszolgáltatás nincs a településen
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van, azonban teljesen szegregáltak,
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen, a bölcsőde várhatóan szeptemberben nyílik meg
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nem ismert
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Szikszó, Miskolc, Edelény
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 4 család, ami egyben **4 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés. EFOP telepprogram nem valósult meg a településen.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.